

มรรคผล

พระอาจารย์สงบ มนัสฺสุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ถามปัญหาธรรมครึบ”

กราบเรียนหลวงพ่อกี่เคารพ กระผมขอเล่าการภาวนาก่อนดังนี้ กระผมภาวนาทำความเข้าใจสงบของใจตามหนังสือวิธี การสร้างบุญบารมีขององค์สมเด็จพระสังฆราชที่ท่านได้แต่งไว้ กระผมเอากายคตาสติกรรมฐาน จากกรรมฐาน ๔๐ กองมาทำอารมณ์ โดยวิธีปฏิบัติดังนี้

กระผมนั่งหรืออยู่ในอิริยาบถใดๆ ก็ตาม เว้นแต่นอนหลับนั้น กระผมใช้ความคิดพิจารณาอยู่ในกายคตาท่าเดียว คือให้ ระลึกรู้คิดอยู่ในกาย คือไม่ให้ความคิดนี้คิดไปเรื่องอื่น เรียกว่า มีสติในกายคตากรมฐาน

กระผมรู้และเข้าใจว่า ความคิดที่คิดเริ่มแรกนี่เป็นการคิดเอานึกเอาในกาย มันคือ ปัญญาแบบโลกียะ ไม่ใช่ปัญญามรรค เพราะผลของการคิดแบบนี้คืออารมณ์สมถะ การทำความเข้าใจให้เกิดขึ้น กระผมคิดอยู่ในอารมณ์นี้ตลอดเวลาจนหลับ

ยิ่งคิดมากเท่าไร ความคิดมันก็คิดๆ คิดเองจนเป็นความคิดอัตโนมัติ เกิดความสุขเย็นใจเป็นอย่างมากตลอดระยะเวลา ๓ เดือน ผมคิดอยู่อย่างนี้อย่างเดียว เหมือนความคิดนี้สามารถบังคับได้เลย คือบังคับให้คิดก็ได้ ไม่ให้คิดก็ได้ และก็เกิดความสุขใจตลอดเวลาคิด กายคตา

คืนนั้นกระผมสวดมนต์เสร็จ กระผมนั่งภาวนา และผมนอนหลับประมาณหัวรุ่ง แต่ยังไม่สว่าง ประมาณตี ๓ ผมฝันว่า ผมยืนห่มผ้าคลุมจีวรห่มไหล่อยู่บนบ้านไม้ที่ได้บุญยกสูง เป็นบ้านมีรั้ว ผมเดินลงจากบ้านไปที่ประตูรั้ว มีผู้หญิงคนหนึ่งประมาณ วัยกลางคนมายืนขวางทาง

ประจักษ์ไว้ พร้อมกางแขนสองข้างออก ไม่ให้ผมเดินออกไป ผมเลยพูดขึ้นว่าออกไปนะ จากนั้นหญิงนั้นก็ค่อยๆ เปลี่ยนหน้าตากลายเป็นหน้าละ เป็นหน้าเอน้ำน้ำเหลืองเข้ม

ผมเลยสวมมนต์ นะโม ตัสสะ ร่างของผมค่อยๆ ลอยขึ้นและเหยียบหัวผีตนนั้น ผมก็สะดุ้งตื่นขึ้นมา ผมนอนอยู่ในกุฏิหิน อยู่ในป่าบนภูเขา เหงื่อแตกพลั๊กๆ ผมย้อนนึกถึงความฝันเหมือนเหตุการณ์ความจริงมาก จำได้ติดตาติดใจเลยครับ

วันนั้นหลังจากฝันแล้ว ตอนสายๆ วันนั้นผมเริ่มนั่งนึกย้อนคิดเห็นถึงการณ์เมื่อคืนที่ฝันนั้น ปรากฏว่าเกิดความรู้สึกเหมือนความรู้สึกทางเพศขาด (แต่จริงมันไม่ขาด เพียงสงบระงับ) เป็นทางยาวจากบริเวณหัวอกด้านซ้าย ผ่านช่องทางสู่อวัยวะเพศ เกิดความรู้สึกเสียวดังวูบที่กลางอกซ้ายลงไปลึกมากเหมือนตกลงแหว แล้วค่อยๆ ปรากฏความสว่างไสวเหมือนดวงไฟนีออน เกิดความสุขสดชื่นเป็นอย่างมาก ทั้งคิดกายคตาสติครั้งนี้เกิดความผ่อนคลายอย่างมากที่สุขสุดๆ ครับ

ต่อไปเป็นคำถาม ผมถาม ๒ ข้อครับ

๑. เมื่อจิตรวมลงสู่สมาธิ พอมันคลายตัวออกสู่อุปปจาระ คือสามารถคิดได้แล้วเราก็นึกไปถึงกาย ให้เห็นกายปรากฏเป็นภาพ แต่ถ้านึกแล้วไม่ปรากฏภาพไม่ปรากฏกาย แต่ถ้าปรากฏเป็นภาพศพแทนหรือผีแทนแบบนี้เป็นมรรคหรือไม่ ถูกต้องตามหลักการพิจารณาอริยสังข์หรือไม่ และแบบนี้เรียกว่าเป็นวิปัสสนาหรือไม่

๒. กระผมขอยืนยันว่าจิตนี้เป็นรูปธรรม ไม่ใช่นามธรรมตามที่เขาเข้าใจกัน เพราะจิตสามารถจับต้องได้ เพราะจิตมันมี ลักษณะผ่อนคลาย สว่าง เหมือนดวงไฟ ผมเข้าใจแบบนี้ผิด หรือเห็นแย้งกับหลักการหรือไม่

ตอบ : นี่คำถามเนาะ คำถามนี้มันแปลก มันแปลกที่ว่าคำถาม เขาถามมาเรื่องมรรคนะ แต่เขาเขียนว่า คนผู้ถามว่าปิตนาม พอปิตนาม เวลาพูดไป เขาถามเรื่องมรรค เรื่องการประพฤติปฏิบัติ แต่การประพฤติปฏิบัติ เราจะอธิบายต่อไป

แต่คำถามนี้มันจะปิดอย่างไรก็แล้วแต่เนาะ แต่มันก็ชี้ให้เห็นว่า หนึ่ง เวลาเขาภาวนา เขาต้องเป็นพระ เพราะเขาบอกว่าเขาอยู่บนภุม্মิ อยู่ในป่า แต่เขาบอกเขาก็ปิดนาม แต่ผู้ถามนี่น่าจะเป็นพระ เพราะน่าจะเป็นพระ เพราะว่าเขาสวดนะโม ตัสสะ

ฉะนั้น เวลาถามว่าเป็นโยมหรือเป็นพระนี่อีกเรื่องหนึ่ง แต่คำว่า “ปิดนาม” ปิดนามปิดของเขา เวลามันถาม ถามเรื่อง เวลาพูดนะ มันพูดได้ มันคิดได้ เพราะว่าเวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ ศีลมันต้องบริสุทธิ์ไง ถ้าศีลมันบริสุทธิ์ใช่ไหม ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ถ้าศีลมันบริสุทธิ์นะ เวลาถามจะเป็นพระหรือเป็นโยมใครๆ ก็ถามได้ แต่เวลาถามไปแล้ว ถ้าถามสักจะความจริงอย่างไร มันก็เป็นความจริงได้ แล้วพูดถึงเวลาปฏิบัติ อยากรู้ว่าเป็นมรรคๆ เป็นมรรคมันก็เป็นมรรคโดยความจริง แต่ถ้ามันเป็นมรรคโดยความนึกเอา วิปัสสนีก วิปัสสนีก

ถ้าเป็นมรรคแล้วผล ผลมันจะเกิดขึ้น แล้วคนที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ เริ่มต้นเขาเรียกว่าปุถุชนคนหนา ปุถุชนคนหนาเราพิจารณาสิ่งใด ทำสิ่งใดมันติดขัดไปหมดละ มันติดขัดไปหมด แต่เราต้องพยายามฝ่าฟันของเรา เราต้องพยายามปฏิบัติของเรา เห็นไหม

ถ้าเราปฏิบัติของเราด้วยประสพการณของเรา ถ้าประสพการณนะ **รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร** โดยธรรมชาติของเรา ยิ่งถ้าเราปฏิบัติด้วยความคิดเราของเราไป ว่าเรารู้เท่าทั้งหมด รูป รส กลิ่น เสียง เรารู้เท่าทั้งหมดละ

แต่เวลารูป รส กลิ่น เสียงนะ มันรูป รส กลิ่น เสียงต่อเมื่อจิตใจถ้าเราดีนะ รูป รส กลิ่น เสียง มันก็รับกวนจิตใจของเราไม่ได้ แต่ถ้าจิตใจเราอ่อนแอ สติเราอ่อนแอเนะ เวลารูป รส กลิ่น เสียงขึ้นมา เราเคลิบเคลิ้มไปกับมันเลย

เราจะบอกว่า เวลาคนจิตใจเข้มแข็งขึ้นมา เวลาเขาบอกว่า เขารู้เท่าทั้งรูป รส กลิ่น เสียง เขาคิดว่าเขามีคุณธรรมไป แต่ ความจริงมันไม่ใช่ มันไม่ใช่เพราะอะไร

เพราะจิตใจของคนเดียวมันก็เจริญ เดียวมันก็เสื่อม เวลามันเจริญขึ้นมา มันรู้เท่าสิ่งใด มันก็ว่ามันองอาจกล้าหาญไปทั้งนั้นนะ เวลาจิตใจมันเสื่อมนะ เสียงแค่เสียงเต็กๆ มันก็สะเทือนหัวใจแล้ว นี่รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เวลาถ้าเป็นปุถุชนคนหนาสิ่งนี้มันจะก้าวข้ามได้ยาก

แต่เราฝึกหัด ฝึกหัด อย่างฝึกหัดที่ภาษาเราในที่เราล้มลุกคลุกคลานกันอยู่นี้ เวลาเราฝึกหัด เราทุกข์เรายากกันอยู่นี้ เรา ก็ฝึกหัดเพื่อให้จิตใจเราเข้มแข็งไง จิตใจเราเข้มแข็ง จิตใจเรามีเหตุผล จิตใจเราแยกแยะได้ขึ้นมา มันจะรู้เท่าทัน เห็นใหม่ พอมันรู้เท่าทัน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันรู้เท่าทันมันก็วางใจ พอมันวางขึ้นไปมันก็เข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามันทำสมาธิมันก็ทำสมาธิได้ง่าย เขาเรียกกัลยาณปุถุชน ถ้ากัลยาณปุถุชนทำสิ่งใดขึ้นมาก็เป็นประโยชน์ไง

ถ้าเป็นประโยชน์ขึ้นมา เห็นใหม่ ถ้าทำความเป็นจริง คนที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะเป็นฆราวาส จะเป็นพระปฏิบัติได้เหมือนกัน แล้วทำได้เหมือนกัน พอทำได้แล้ว เพราะมันมีคุณสมบัติมันอยู่ที่ใจนั้น คุณสมบัติมันไม่อยู่ที่เพศ เห็นใหม่ เวลาถึงเพศนะ เพศหญิง เพศชายสมาธิมีหญิงมีชายใหม่ เวลามรรคผลมีหญิงมีชายใหม่ นางอุบลวรรณาเป็นพระอรหันต์ เป็นเอตทัคคะ เป็นนางภิกษุณี เป็นผู้หญิงเหมือนกัน มีฤทธิ์มีเดชเหมือนกัน เวลาทำไปแล้ว ใจเพศมันเกิดมาแล้ว สถานะเราแยกเพศที่นี่

นี่ก็เหมือนกัน เพศนักบวช ถ้าเพศนักบวช ที่นี้เขาถามว่า ปัญหาของมรรค สิ่งที่เขาถามมา “ปัญหาของมรรค เขาบอกว่าศึกษาในหนังสือของสมเด็จพระสังฆราช เวลาเขาทำไปแล้วเขาคิดอย่างนั้น คิดเป็นเดือนๆ เลย เวลาคิดแล้ว คิดแล้วมีความสุขสบายใจ มีความสุขใจ”

นี่ไง ถ้าเรากำหนดพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราตริก็อยู่ในธรรม จิตใจของเราครบธรรมะ คบองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราตริก็ในธรรม ตริก็ในธรรมอยู่ตลอดเวลาไป

“เขาบอกคิดอยู่ ๓ เดือน อู้ฮู! มีความสุขมาก มีความสุขมาก”

ถ้าเขาคิดอยู่ ๓ เดือน ถ้ามันคิดอยู่ ๓ เดือนมีความสุขมาก มันมีประโยชน์ไง มันมีประโยชน์ เพราะว่าเราตริก็ในธรรม แต่เวลามันเสื่อมละ ถ้ามันเสื่อมขึ้นมา เวลามันมีปัญหาขึ้นมา มัน เป็นปัญหาไปหมดละ

ฉะนั้น เขาบอกว่า “สิ่งที่เขาทำนี่มันเป็นมรรคหรือไม่เป็นมรรค”

สิ่งที่เขาทำ เวลาเขาตริกันในธรรมๆ ไข่กรณีนี้มันเป็นเรื่องเราฝึกหัดเริ่มต้น เวลาฝึกหัด เริ่มต้นที่เราคิดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คิดถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระสังฆราช แล้วเราคิดอยู่แล้วมีความสุข นี่ปัญญาอบรมสมาธิ เราอยู่ในปัญญา

ที่นี้ปัญญาอบรมสมาธิแล้ว เวลามันกล่อมเกลากหัวใจใจใหม่ ที่นี้พอมันดีขึ้นมานี้มันผ่านไป เวลาผ่านไป มันว่าเห็นว่าตัวเองห่มผ้า อยู่ในเขา ถ้าอยู่ในเขา ถ้าอยู่ในเขานี้เห็นใหม่ เขาบอกว่า “เขานอนสะดุ้งตื่น ผมนอนอยู่ในกุฏิหิน อยู่ในป่าบนภูเขา เหงื่อแตกพลั๊ก ผมนอนอยู่บนกุฏิหิน อยู่บนเขา เหงื่อแตกพลั๊กๆ เลย”

ถ้าเหงื่อแตกพลั๊กๆ เวลามันไปรู้ไปเห็นสิ่งใดถ้ามันตกใจ ถ้ามันตกใจ คนเรานี้ถ้าเรา ถูดงศ์มาก่อน เวลาครูบาอาจารย์ท่านถูดงศ์มา เขาบอกว่าศีลมันคุ้มครองได้ **ศีลเนน สุคติ ยนติ** ศีลทำให้สงบระงับ **ศีลเนน โภคสมุพทา** ศีลทำให้เกิดโภคะทรัพย์ ศีลทำให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์เลย ศีลนี้ถ้าศีลมันสะอาดบริสุทธิ์นะ ถ้าศีลมันสิ่งใด เวลาผ่านไป เวลาสิ่งใดมันจะรู้ใจ ศีลต่างพร้อย ศีลต่างๆ ฉะนั้น **เวลาอยู่ในป่าในเขา ศีลนี้สำคัญมาก**

อย่างเมื่อก่อนพูดเรื่องสติ สติก็สำคัญ ศีลก็สำคัญ ทุกอย่างสำคัญ แต่จริงๆ แล้ว ศีลสมาธิ ปัญญา เวลาฝึกหัดขึ้นมาแล้วมันสมดุล คำว่า “สมดุล” มีสมาธิปฏิบัติ เวลามรรคมันรวมตัว รวมตัว มันรวมตัวอย่างไร

ฉะนั้น เวลาที่เราประพฤติปฏิบัติกันอยู่เนี่ยมันเริ่มต้นจาก การฝึกหัด จิตนิสัยเห็นใหม่ ขาวนา ขาวนาชำนาญเรื่องของขาวนา ขาวไร ขาวไรชำนาญเรื่องการทำไร ขาวประมง ขาวประมงชำนาญในการทำประมง

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนที่มีมันมีจิตนิสัย มีความชำนาญ ถ้ามีความชำนาญ ใครทำอย่างไร ทำตามความชำนาญของตน แต่ความชำนาญแล้ว เราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ ทำสินค้าทุกอย่างเสร็จแล้วเราต้องไปขาย ขายแล้วเราถึงได้เงินมาใช้ใหม่ ทำทุกอย่าง

เราทำมันจะเป็นศีล จะเป็นสมาธิ จะเป็นปัญญา จะหนักในทางสติ เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ จะทำสิ่งใดก็แล้วแต่ เวลามันจับต้องได้ จับต้องเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตาม

ความเป็นจริง มันจะเริ่มเกิดมรรค เกิดมรรคพิจารณาไปแล้ว เวลามันสมดุล สมดุลมันมรรค สามีคคือ มรรคญาณอันเดียวกัน เวลาถึงที่สุดแล้วอริยสังข์เป็นอันเดียวกัน

ฉะนั้น เวลาพระอริยบุคคลถึงหลอกกันไม่ได้หรือ บางคน จะบอกว่าเป็นจิตเป็นนิสัย จะทำอย่างไร ใต้นั้นมันเป็นวิธีการ วิธีการ เราไม่ได้แย่ง วิธีการ ชาวนาเขาชำนานาญในการทำนา เขาขายแล้วเขาได้เงินเหมือนกัน ชาวไร่ ชาวไร่เขาทำไร่ของเขาเสร็จแล้ว เขาจบแล้ว เขาไปขาย เขาได้เงินเหมือนกัน ชาวประมงทำประมงเสร็จแล้ว เขาขายขึ้นมา เขาก็ได้เงินเหมือนกัน

อริยสังข์ใด สุดท้ายแล้วมันมาจบลงสังข์จะความจริงอันเดียวกันนั้นนะ ที่นี้สังข์จะความจริงอันเดียวกันมันถึงจะเป็นความจริงอันนี้ นี่พูดถึงความจริงนะ

ฉะนั้น บอกที่เขาฝัน ถ้าเขาฝัน เวลาฝันนะ ฝันมันควบคุมไม่ได้ เหมือนคนฝัน สติมันขาด มันก็ฝันของมันไป ฉะนั้น เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เขาบอกว่าเขาปฏิบัติดีอย่างนั้นๆ เวลาถามว่า แล้วปฏิบัติอย่างไร มันดีตอนฝันนะ ตอนนั่งภาวนาไม่เคยเป็นอย่างนี้ แต่ถ้าฝันเป็นทุกทีเลย

ฝัน เห็นไหม ขาดสติ ก็เหมือนความคิดนี้ หลวงตาใช้คำว่า “ฝันดิบ ฝันสุก” ฝันดิบๆ ก็เรา คิดนี้ฝันดิบ ความคิด ความกังวล ความเพ้อเจ้อ นี่คือการเพ้อฝัน นอนหลับไป ฝันนั้นนะ ฝัน สุกๆ เลย มันฝันจริงๆ เลย ฉะนั้น ถ้าฝันจริงๆ ความฝันมันก็เกิดจากขั้น ๕ เกิดจากความคิด ความปรุ่ ความแต่งในจิตนั้นแหละ ความฝัน แต่เวลาเรามีสติสมบูรณ์ เวลาความคิดนี้ฝันดิบๆ เลย ฝันเรื่องอะไรก็ได้ จะฝันอย่างไรก็ได้ นี่คือการเพ้อฝัน

ฉะนั้น เราถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามาใจ ถ้าจิตมันสงบแล้วมีสติปัญญาขึ้นมา มัน สมบูรณ์ของมัน ถ้าสมบูรณ์เวลา จิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ตามความเป็นจริง อันนั้นถึงจะเป็นวิปัสสนา อันนั้นถึงจะเป็นสติปัญญาฐาน ๔ สติปัญญาฐาน ๔ ต่อเมื่อจิตมันสงบ จิตระงับนี้เป็นสติปัญญาฐาน ๔ จริง จริง เพราะว่า จิตมันรู้มันเห็นตามความเป็นจริง สติปัญญาฐาน ๔ จะเป็นความจริงเมื่อจิตสงบแล้ว จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

แต่จิตไม่สงบ ฝันดิบ ความเพ้อฝัน ความเพ้อฝันเพราะอะไร เพราะเป็นความคิดอยู่แล้ว ความเพ้อฝัน อ้าว! ความเพ้อฝันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเป็นความจริงไหม

เพราะมันเป็นความเพ้อฝันมาตั้งแต่ต้น ถ้ามันเป็นความเพ้อฝัน มาตั้งแต่ต้น มันก็เป็นวิปัสสนิกตั้งแต่ต้น

ถ้าวิปัสสนิกตั้งแต่ต้นมันก็เป็นความวิปัสสนิก นึกตลอดไป แล้วบอกว่า “ปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง” จริงโดยกิเลสไป จริงโดยความเพ้อฝัน จริงโดยความเพ้อเจ้อ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เรากำหนดนะ กำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จิตสงบจริงๆ ไม่ใช่ฝันแบบนี้ ฝันแบบนี้เป็นฝัน แต่ถ้าเวลาเป็นความจริงนะ พอจิตมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง การเห็น เห็นโดยที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สติสัมปชัญญะสมบูรณ์มันถึงควบคุมดูแลจิตเราให้เป็นสัมมาสมาธิ

จิตที่เป็นสัมมาสมาธิคือมันวางอารมณ์ทั้งหมด วางความคิดทั้งหมด มันเป็นอิสรภาพของมัน เพราะเป็นขณิกสมาธิ อุปจาร-สมาธิ อัปนาสมาธิ มันเป็นอิสระ อิสระนี้มันไม่ได้อยู่ได้ของสมุทัย ไม่อยู่ได้ของกิเลส มันถึงเป็นอิสระชั่วคราว ถ้าการที่เข้าสมาธิ สมาธินี้คือเป็นอิสระ ถ้าเป็นอิสระมันเป็นจิตที่มีกำลัง พอจิตที่มีกำลัง เห็นใหม่ มันเป็นอิสระ ไม่อยู่ในการครอบงำของสมุทัย ไม่อยู่ในการครอบงำของครอบครัวของมารชั่วขณะหนึ่งๆ

ถ้ารำพึงไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นใหม่ ถ้าเห็นเป็นจริงๆ มันสะเทือนหัวใจ มันสะเทือนเพราะเราสมบูรณ์ จิตเราสมบูรณ์ ถ้าเราสมบูรณ์แล้วเราจับต้องโดยสมบูรณ์ เหมือนคนที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เหมือนเรามีตังค์ เราจะใช้เงินของเราด้วยความสมบูรณ์ ไม่ใช่ที่เราคนเมากินเหล้าเมาแบ่เลยแล้วมีเงินจะแจก จะแจกๆ เวลาคนมามันจะแจกตังค์

แต่คนที่มีสติสมบูรณ์ เราซื้อสินค้าสิ่งใด เราก็ใช้จ่ายโดยมูลค่าของมันตามความเป็นจริงไป เราเป็นคนใช้จ่าย เรามีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ จิตที่เป็นสัมมาสมาธิมันมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ มันจะรู้มันจะเห็นอะไร มันสะเทือนหัวใจมาก สะเทือนกิเลสมาก ถ้ามันสะเทือนกิเลส นั่นนะสติปัฏฐาน ๔ โดยตาม ความเป็นจริง

สติปัฏฐาน ๔ โดยความจอมปลอม สติปัฏฐาน ๔ โดยความนึกเอา สติปัฏฐาน ๔ โดยความเพ้อฝัน คนเมาใจ แจกตั้งค์ แจกตั้งค์ อยากตั้ง แจกตั้งค์ สติปัฏฐาน ๔ อย่างนั้นหรือ อย่างนั้นไม่ใช่สติปัฏฐาน ๔ นี้พูดถึงว่าเวลาเขาฝันไป ความฝัน ความฝัน ฝันสิ่งใดก็ได้ ความฝันนะ

ความฝันถ้าเอามาเป็นประโยชน์นะ หลวงตาท่านจะออกประพาศปฏิบัติครั้งแรก ท่านบอกว่าท่านอยากปฏิบัติครั้งแรก ท่านก็ตั้งอธิษฐานว่า ท่านออกปฏิบัติแล้วมันจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ท่านบอกท่านจะอธิษฐานเอา นั่งสมาธิ ขอให้ เข้ามาในสมาธิ จะเป็นสิ่งใดก็ได้ ขอให้บอกว่าคุณออกประพาศปฏิบัติจะประสบความสำเร็จหรือไม่ แล้วถ้ามันเห็นไม่ได้ ถ้าเดี่ยวภาวนาเต็มที่ไม่เห็น ให้นอนฝันก็ได้ เวลาท่านนั่งภาวนาหลายชั่วโมงมันไม่สงบ มันไม่เห็น ท่านก็นอนหลับไป

พอนอนหลับไป ท่านฝัน ฝันว่า ท่านเหาะขึ้นไปบนมหานคร ๓ รอบ ท่านฝัน แล้วความฝันอันนั้นนะฝังใจท่านตลอด จนท่านออกประพาศปฏิบัติ เพราะท่านอธิษฐานว่า **ถ้าท่านออกประพาศปฏิบัติ ถ้ามันจะประสบความสำเร็จ ขอให้ได้มีคติธรรมมาเตือน หรือมีความฝันให้มาบอก**

แล้วเวลาท่านนอนหลับไป ท่านฝันจริงๆ ฝันว่าท่านเหาะลอยขึ้นไปบนมหานคร แต่ไม่ใช่กรุงเทพมหานคร ท่านฝัน ท่านเหาะขึ้นไปบนมหานคร กามภพ รูปภพ อรูปภพไป ๓ รอบ ความฝันอันนี้มันฝังใจท่านว่าท่านออกประพาศปฏิบัติแล้วท่านจะมีหนทางไปได้ มันเป็นกำลังใจมาตลอด

เราบอกว่า ถ้าความฝัน ฝันแล้วมันจะเป็นประโยชน์ เราเอามาเป็นประโยชน์ ไม่ใช่ฝันแล้วเอามาสิ้นคลอนหัวใจของตน ฝันแล้วเอามาวิตกกังวล มันจะเป็นประโยชน์กับเรามันเลยเป็นโทษไป ความฝัน ความรู้ต่างๆ มันควรจะเป็นประโยชน์กับเรา เรามาใช้ให้เป็นประโยชน์ อย่าเอามาใช้เป็นโทษ ถ้ามันจะเป็นโทษ เราวางซะ เราอย่าให้สิ่งนั้นมากวนใจเรา

นี่ก็เหมือนกัน เขาบอก “เวลาเขาทำอย่างนั้นแล้วเขาฝัน ฝันว่าเขาห่มผ้าจะลงไป” ใสนี้มันเป็นคติธรรมได้ ถ้าห่มผ้า แล้วบอกว่าพอมีผู้หญิงมาขวาง พอขวางแล้วเขาบอกผู้หญิงให้ออกไป จากผู้หญิงก็หน้าตากลายเป็นเน่าเฟะไป ใสนี้มันเป็นความฝัน เราถึงบอกไป ความฝันมันควบคุมไม่ได้

แต่ถ้าเป็นความจริง เรานั่งสมาธิแล้วเห็น เดินจงกรม ครูบาอาจารย์ของเราเดินจงกรม มันมีโครงกระดูกมาเดินอยู่ข้างหน้าเลย เดินจงกรมไป แสดงว่าจิตของครูบาอาจารย์เรา ไม่เหมือนกัน เห็นไหม เวลาเดินจงกรมจิตมันสงบ จิตมันเป็นสมาธิได้ พอเป็นสมาธิได้ เวลาเดินจงกรมไปจะเห็นมีโครงกระดูกมาอยู่ข้างหน้า คำว่า “เดินจงกรมอยู่” มันเดินเคลื่อนไหวอยู่ไฉน แล้วโครงกระดูกมันมาอยู่ข้างหน้า ลอยไปลอยกลับ ลอยไป ลอยกลับ ครูบาอาจารย์บางองค์ทำอย่างนี้ได้ แต่น้อยองค์นี่

พอน้อยองค์นี้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ถึง ประสบการณ์ของท่าน ใ้พวกโจร ใ้พวกขโมย มันก็จะไป อ้างว่า “ฉันเดินจงกรม ฉันเห็นกระดูกมาลอยอยู่ข้างหน้าเลย” ใ้พวกแอบอ้างนี้มันเยอะมาก ไปหยิบฉวยของเขามา แต่ความจริงที่ท่านพูด ท่านพูดเป็นคติธรรมว่าผู้ทำได้ เขามี ถ้าผู้ทำได้เขามี มันมีประโยชน์ เห็นไหม นี่ขนาดการเคลื่อนไหวนะ

แล้วถ้าเราฝัน เราฝัน เรานอนหลับไปแล้วมันแตกต่างกัน ฉะนั้น ค่อยๆ ทำ ค่อยๆ ทำนะ ถ้ามันเป็นประโยชน์ เราพยายามจะสรุปใ้มันเป็นประโยชน์ ที่นี้คำว่า “เป็นประโยชน์” เราจะเก็บทุกอย่างที่เป็นประโยชน์หมดไม่ได้

เมื่อเข้านี้เขามีไก่ทอด ไก่ย่าง เห็นไหม เวลาเขากินไก่ เขาไม่กินกระดูกไก่อะ เขากินไก่ เขากินแต่เนื้อไก่ใ้ไหม กระดูกเขาลงกระโถน เราดูเราเห็นบางอย่าง มันเป็นเนื้อไก่ เป็นของดี แต่ในของดีนั้นมันมีกระดูกไก่ ไก่มันจะโตมามันต้องมีกระดูกนะ ปลาจะโตมามันต้องมีก้าง กินปลาก็กินเนื้อปลา ไม่กินก้างปลา การรู้การเห็นในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ถูกก็มี สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยก็มี ฉะนั้น ครูบาอาจารย์เราท่านใ้ให้เลือกใ้แยกแยะ

ใ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาเขาบอก “เขาเห็นผู้หญิง ผู้หญิง พอเขาใ้ออกไป ผู้หญิงหน้าตา กลายเป็นและไปเลย กลายเป็นผีไปเลย”

อันนี้มันเป็นความฝัน ความฝันเราควบคุมไม่ได้ เราใ้ไม่ได้หรอก ที่นี้ความฝันมันเป็นคติ คิดว่าถ้าเราเอาจริงเอาจัง ฉะนั้น เขาบอกว่า “เขาตื่นขึ้นมา เขาเลยสวดมนต์ใหญ่เลย ร่างนั้นก็ค่อยลอยขึ้นไป เหยียบหัวผีตนนั้น แล้วผมก็สะดุ้งตื่น ผมนอนอยู่บนกุฏิหิน อยู่ในป่าบนภูเขา เหงื่อแตกพลั้เลย” นี่เขาวานอนอยู่ในกุฏิ แสดงว่าเป็นพระ

ฉะนั้น “หลังจากฝันแล้วผมก็นึกย้อนไป”

ที่นี้การนึกย้อนไป อันนี้มันเป็นสิ่งที่หลอกลวงแน่นอน “มาทบทวนแล้วปรากฏว่า ความรู้สึกทางเพศของผมมันขาดไป” คนที่วุฒิกวาระอ่อนด้อยพยายามจะคิด เวลาเราเฝ้าพวกผู้ชาย เวลาประพฤติปฏิบัติจะเห็นผู้หญิงแล้วมันเกิดอารมณ์ทางเพศ มันจะเพ่งเลยนะ ให้เป็นอสุภะ ให้เป็นอสุภะ แล้วมันเป็นใหม่ ยิ่งเพ่งให้เป็นอสุภะมันยิ่งสวย ยิ่งเพ่งเท่าไรมันยิ่งสวย มันไม่เป็นอสุภะสักที

การเพ่งอสุภะ จิตใจมันต้องเป็น ถ้าจิตใจมันเป็น ใสนี้ก็เหมือนกัน เพราะมันเป็นความวิตกกังวลใช่ไหม ฉะนั้น เขาบอกว่า “เวลาเขาพิจารณาแล้ว ความรู้สึกทางเพศมันขาดไป” มันกตได้เฉยๆ นะ สูดท้ายเขาวงเล็บว่า มันไม่ขาดหรอก มันกตเอาไว้เฉยๆ

เราฟังเรื่องนี้มาเยอะ แล้วถ้ากตไว้เฉยๆ เวลากิเลสมันเสียมนะ เวลามันเสียมมันบอกว่านี่หมดกิเลสแล้ว ไม่มีกามราคะ แล้วมันก็กตไว้ มันเป็นการกตไว้ เหมือนเราปฏิบัติ อย่างเรา ทุกคนเขาจะรำลือว่าเรานี้ดูมาก แล้วเราก็อายเขา เพราะความดู นี่เป็นโทษะ ตอนนี้นะเราก็เลยทำสงบเสงี่ยมไว้

“เดี๋ยวนี้ไม่ดูแล้ว เดี่ยวนี้ไม่ดูแล้ว โอ๊ย! เป็นอนาคามีนะ”

เพราะเดี๋ยวนี้ไม่ดูแล้วไง มึงอย่ามาแหง่กุนะ แหง่กุน เดี่ยวตบะฎแตกทันทีเลย นักปฏิบัติ จะใช้มุขนี้กันตลอด “เมื่อก่อน เป็นคนขี้โกรธ เป็นคนกินเหล้าเมายา พอเริ่มปฏิบัติ เดี่ยวนี้ ดีหมดเลย”

ดีหมดเลยมันก็เป็นศีลนะ มันเป็นศีล มันระดับของศีล ศีลธรรม คนมีศีลมีธรรมเขาก็ไม่กินเหล้าเมายา ศีล ๕ เขายังห้ามเลย ฉะนั้น ถ้ามันเป็นศีลมันผิดใหม่ มันไม่ผิดหรอก แต่มัน บอกว่าเราจะละได้หมด ไม่ใช่! การละมันต้องมีเหตุมีผล มันต้องมีสัมมาสมาธิ มันต้องเข้าไปชำระล้าง คือเราคนเจ็บไข้ได้ป่วย เราต้องรักษาอาการไข้ให้มันหาย มันถึงจะหายจากไข้ ใสนี้ มันบรรเทาเฉยๆ เอน้ำเย็นลูบๆ อาการไข้มันบรรเทาลงเฉยๆ ถ้าเฉยๆ เราก็ไม่คิดอย่างนั้น

เราฟังเรื่องนี้มาเยอะ ไข่เรื่องที่ว่ากามขาดเลย ทุกอย่างขาดเลย ฟังมาเยอะ แล้วสุดท้ายแล้วไข่พวกที่เราฟังๆ ไข่นี้สึกไปหมดแล้ว ไปมีครอบครัวหมดแล้ว ไข่ที่ว่าสำเร็จๆ มันสึกไปมีครอบครัวหมดแล้ว

ฉะนั้น กรณีนี้มันถึงบอกว่า ไข่ความรู้สึกของเรามันเป็นความมหัศจรรย์ไ้ เวลาตรีกในธรรมๆ จิตมันดีขึ้น พอดีขึ้นมันมีความอบอุ่นไ้ มันมีความรู้สึกเลยว่า ไข่โฮ! ขนาดว่าความรู้สึกทางเพศขาดไปเลย เวลาจิตมันดีไ้

คนเราเวลาเงินทองเยอะไ้ในกระเป๋า ไปเที่ยวที่ไหนมันก็ไ้ไม่อยากกินอะไรเลย เพราะมันอิม แต่ถ้าคนจนไปเที่ยวที่ไหน มันอยากกินทั้งนั้นเลย เห็นแล้วก็อยากกิน เพราะมันไม่มีตั้งค์ ไข่คน มีตั้งค์นะ ไปที่ไหนก็ไ้กิน เงินในกระเป๋าเต็มเลย ไ้ไม่อยากกิน อะไรเลย ไข่คนจนๆ เห็นอะไรก็อยาก อยากรไปหมด

ไข่นี้จิตใจของเรามันคิดตรีกในธรรม เขาบอกเขาคิดธรรมะของสมเด็จพระสังฆราช ๓ เดือน ๔ เดือน มันชุ่มชื้นมันอบอุ่นอยู่ในธรรมไ้ มันก็เลยบอกว่าความรู้สึกทางเพศขาดไปเลย พอได้ย มันจนนะ พอตั้งค์มันหมด ธรรมะของสังฆราชก็ไ้เป็นของสังฆราช เราไปศึกษามา เรามาตรีกมันก็ไ้เป็นของชั่วคราว พอมันเหือดแห้งไปนะ พอเป็นคนจนขึ้นมา มันอยากกินไปหมด ได้ยความรู้สึกทางเพศจะมีหรือไม่มี ได้ยมันจะรู้ นี้เขาพูดของเขาไป

ฉะนั้น ย้อนมาที่คำถาม “๑. เมื่อจิตรวมลงสู่สมาธิ แล้วพอมันคลายตัวออกสู่อุปะจาระ คือสามารถคิดได้ แล้วเราก็นึกไปถึงกาย เพื่อให้เห็นกายปรากฏเป็นภาพ แต่ถ้านึกแล้วมันไม่ปรากฏ แต่ถ้าปรากฏเป็นศพแทน ผีแทน แบบนี้เป็นมรรคหรือไม่ ถูกต้องตามหลักพิจารณาหรือไม่”

เวลาเราพิจารณานี้ เราอยากให้เกิดเป็นภาพกาย แต่ถ้า คนเข้าไปไ้ไม่เห็นภาพกายนะ ความเสียใจที่ความไม่เห็นนั้น ถ้ามันฉลาดพอมันก็จับถึงความเสียใจอันนั้นได้ ความเสียใจ ความตั้งใจ ความจงใจของเรา เราอยากเห็นภาพกาย เราอยากเห็นกายคตา แต่ถ้ามันไม่เห็นขึ้นมา มีความเสียใจ มีความไม่พอใจ ความเสียใจความไม่พอใจอันนั้น ถ้าสติมันเท่าทัน มันจับอารมณ์อันนี้ได้ เขาเรียกเวทนาของจิต กาย เวทนา เห็นไหม เวทนามันเกิดอยู่ กับเรา เราอยากเห็นภาพกาย ถ้าเห็นแล้วเราดีใจมันก็สุขเวทนา ถ้าเราไม่เห็น เราเสียใจก็ไ้เป็นทุกข์เวทนา

แต่จิตใจของเรามุ่งเน้นแต่การเห็นกายๆ แต่ถ้ามันเห็นกายแล้วมันพยายามต่อสู้อะไรสักอย่าง
แล้วมันเห็นกายไม่ได้ ถ้ามีสติสมบุรณ์พอมันหันกลับมาจับความเสียใจนั้นปั๊บ มันจะจับเวทนา
ได้ทันที ถ้าจับเวทนาได้มันก็จะหันเหวหัวใจทันที แต่มันจับไม่ได้ เหมือนกับเรา เราไม่รู้จะจับอะไรเลย
เราก็ไม่กลัวอะไรเลย ถ้าเรารู้จักถึงความ เป็นภัย เรากลัวไปหมดละ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเขาไม่รู้จะจับอะไร เขาก็ไม่เห็นสิ่งใดเลย แต่พอเขาจะรู้จัก เขาจับได้มัน
สะท้อนหัวใจ การที่จับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมได้ จับสติปัฏฐาน ๔ ได้ คำว่า “จับได้”
เพราะจิตมันจับอาการของจิต ถ้าจิตมันจับอาการของจิตได้ สติปัฏฐาน ตามความเป็นจริงมัน
สะท้อนหัวใจมาก สะท้อนหัวใจเพราะอะไร

เพราะจิตมันหลงผิด มันหลงว่าสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นของเรา สรรพสิ่งเป็นของเรา ทุก
อย่างเป็นของเรา ตัวเราก็เป็นของเรา อะไรก็เป็นของเรา เป็นเราโดยจิตได้สำนึกไป

พอมันจับได้ มันจับได้คือมันจับอาการได้ มันจับความรู้สึกได้ มันสะท้อนมาก คนที่จับ
ได้มันสะท้อนมาก พอสะท้อนมาก พอจับได้ โอ้โฮ! มันจะเห็นของมัน ถ้าเห็นของมันแล้วถ้ามี
กำลังมันจะพิจารณาของมันไปนะ พิจารณา ถ้าสติกำลังไปได้มันก็ไปได้ ถ้าสติกำลังไปไม่ได้ มัน
ก็ยื้อกันอยู่อย่างนั้นนะ จับได้ แต่ทำอะไรไม่ได้ ชักหน้ายักๆ แล้วคนไม่รู้เรื่องก็ “ฉันทเก่งๆ” ฉันท
จะไป ให้ได้ มันยิ่งเสียมลง

**ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านฉลาด ท่านบอกให้วาง แล้วกลับมาทำพุทธโธให้กำลังมัน
มากขึ้น** เหมือนมิดของเรา มิดของเรามันที่อ มิดของเรามันไม่คมแล้ว เราพยายามจะเฉือน
พยายามจะตัดให้ได้ มันไปไม่ได้หรอก นี่พูดถึงคนที่ปฏิบัติแล้วมีกำลังนะ

ฉะนั้น สิ่งที่เขาบอกว่า “เวลาเขาเห็นกาย เขาพยายามนึกให้เห็นกาย ว่าถูกต้องหรือไม่”

ถ้าจิตลงสู่สมาธิแล้ว ลงสมาธิ การเห็น เห็นใหม่ การเห็น การทวงหนี้ การทวงหนี้ผู้เป็น
เจ้าหนี้พยายามหาลูกหนี้ ลูกหนี้มันพยายามหลบเจ้าหนี้ ไม่มีลูกหนี้คนไหนจะนั่งรอ เทียมมาทวง
หนี้ฉันสิคะ ไม่มีหรอก ลูกหนี้มีแต่หลบ

กาย เวทนา จิต ธรรม มันไม่ให้อยู่พิจารณาหรอก มันหนีตลอด ถ้าจิตเราดีเราถึงจะเห็น
กาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้าจิตเราไม่ดีนะ หาอย่างไรก็ไม่เจอ ไม่เจอ

มันก็เลยอาศัยภาพเดิม เคยทวงหนี้บ้านนี้ก็จะไปที่บ้านเขา ไม่เจอลูกหนี้ก็ทำลายบ้านเขาเลย ตีตึกอีกต่างหาก

นี่ก็เหมือนกัน นี่การพิจารณานะ การพิจารณาไม่ใช่วิทยาศาสตร์ที่จับอย่างไรได้ก็ทำ อย่างนั้น ไม่ใช่! มันเป็นปัจจุบันธรรม รู้เห็นสิ่งใด ขณะที่เห็นจับสิ่งใดได้เป็นปัจจุบันต้องทำเลย แล้วเวลาทำแล้วบางทีก็เห็นกาย บางทีก็เห็นเวทนา บางทีก็เห็นจิต บางทีก็เห็นธรรม ถ้าฉลาด พอมันทำได้ ถ้าไม่ฉลาดพอ มันเอาแต่เห็นกาย มันไม่ยอมรับรู้อะไรเลย ซื่อป้อจะเห็นกายๆ

แต่ถ้าคนมันฉลาดเห็นกายก็ได้ เห็นเวทนายก็ได้ เห็นจิตก็ได้ เห็นธรรมก็ได้ คำว่า “ก็ได้” คือปัจจุบัน ถ้าปัจจุบันจับต้องได้ เหมือนปลา ปลาที่มีชีวิต ปลาที่มีชีวิตเราจับ มันดิ้น ไม่ใช่ปลา ปลาสดิกเอามาตั้งโชว์ เห็นปลาๆ ปลาพลาสติก เด็กเขาเอาไว้เล่น แต่ของเรามันต้องเห็นปลาตัว เป็นๆ ไง ถ้าจับได้พิจารณาได้ เพราะปลามันดิ้น ปลา มันจะพยายามรักษาชีวิตมัน มันจะลงสู่น้ำ

นี่พูดถึงว่า “จิตเข้าสู่สมาธิแล้ว ถ้ามันคลายตัวออกมาสู่ อุปะจาระ มันคิดได้” ใช้นี่มันตาม ตำรา

แต่ถ้ามันตามความเป็นจริงนะ จิตถ้ามันสงบแล้วมีกำลังแล้ว มีความสุขแล้ว มีความสุข เราก็มีความสุข แต่นี่มันมาเกิดความทุกข์ ความทุกข์เพราะว่าถ้าจิตสงบแล้วเราต้องเห็นกาย แล้วพิจารณากายไปแล้ว พิจารณากายไปแล้ว มันจะสำรอก มันจะคาย เราจะเป็นพระโสดาบัน คือมันคาดหมายไปหมดไง แล้วมันทำไม่ได้อย่างความเป็นจริงสักข้อหนึ่ง มันจะมีความทุกข์ใจ ไปทุกข์ๆ เรื่องเลย ทำแต่ความร้อนนทน ทำแล้วมันมีแต่ความเหี่ยวเฉา ทำแล้วมีแต่ความทุกข์ยาก

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ใจเย็นๆ ใจเย็นๆ ใจเย็นๆ เราทำตามความเป็นจริง แค่เรา ปฏิบัติ เราก็เป็นกัลยาณปุถุชน เป็นกัลยาณชน เป็นผู้มีศีลจจะ เป็นคนดีแล้ว เราพยายามปฏิบัติ ผู้ดีจิตมารยาทของเขา เขาอยู่ด้วยความสมดุล ความเป็นผู้ดี

เราปฏิบัติของเรา เรายังรักษาใจของเรา ปฏิบัติของเราให้ต่อเนื่องไป อย่าวิตก อย่ากังวล อย่าทุกข์ร้อน อย่าบีบคั้นหัวใจของตน แล้วปฏิบัติของเราไป เพราะการประพฤติปฏิบัติไง มันอยู่ที่อำนาจวาสนา ถ้าเราทำกรรมดีมา เราปฏิบัติของเรา มันจะมีการส่งเสริม มันจะมีสิ่งที่ดี มันจะเจอหมู่คณะที่ดี เจอครูบา-อาจารย์ที่ดีเข้ากันโดยธาตุ

ถ้าธาตุเราดีนะ เราเจอคนที่ดี เจอครูบาอาจารย์ที่ดี เรา จะเห็นแล้วเราจะชื่นใจ เราจะเชื่อตาม ถ้าธาตุเราเป็นธาตุที่เกเร ธาตุของเราเป็นธาตุที่โหดร้าย เราไปเจอครูบาอาจารย์ที่ดี มันจะต่อต้าน “อาจารย์เราไม่ชอบเหมือนเราเลย”

แต่เราไปเจออาจารย์ที่โหดร้าย ไปเจออาจารย์ที่ซู้ดรีด ถ้าธาตุเราเป็นอย่างนั้น เราไปชอบ “เออ! อาจารย์ดี อาจารย์ ท่านแสวงหาผลประโยชน์นี้ให้เราเยอะแยะเลย อาจารย์ดี” นี่มันเข้ากันโดยธาตุ ถ้าธาตุเราดี เราเจอสิ่งที่ดีๆ มันจะเป็นสิ่งที่ดี

นี่คือเราพูดถึงวาสนา ถ้าวาสนาเราสร้างของเราเป็นอย่างนี้ ธาตุของเราเป็นธาตุที่ดี เจอครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ดี เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่โคนไม้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่โคนไม้ อยู่ในป่าของท่าน ท่านอยู่ในความที่สงบวิเวก ท่านอยู่ในปัจฉัย ๔ ปัจฉัยเครื่องดำรงชีวิตเท่านั้น ท่านไม่ต้องการสิ่งใดที่เป็นภาระรุงรัง ไม่ต้องการสิ่งใดที่เป็นเกินกว่าปัจฉัย ๔ นั้นเกินไป แล้วไม่ต้องแสวงหา ไม่ต้องดิ้นรน ไม่ต้องหาความทุกข์มาบีบคั้นหัวใจ หน้าที่ของเราประพฤติปฏิบัติอย่างเดียว

“แล้วปฏิบัติอย่างเดียว มันจะมีความสุขได้อย่างไร มันอยู่กับโคนไม้ มันไม่มีอะไรเป็นความชื่นบานหัวใจเลย” นี่กิเลส กิเลสมันยุ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่ เป็นสัมมาสมาธิ จิตที่สงบระงับแล้วมันสลัดทิ้งทุกๆ อย่างเลย เวลาครูบาอาจารย์ของเราจะ ถ้าจิตที่เป็นธรรมแล้ว จิตเป็นธรรม ท่านอยู่ในเรือนว่าง อยู่ในที่สุข อยู่ในถ้ำ ในห้อมหอ ท่านมีความ สุขของท่าน

สังเกตได้พระที่มันบอกว่ามันจะเข้าฌานสมาบัติ ขึ้นคัตเอาต์ เลย กำลังจะเข้าฌานสมาบัติ จะเปิดโลกธาตุ... ใบบ้าบอคอแตก เราก็วิ่งหาตั้งคักกันใหญ่เลย อยากได้บุญไปกับเขา แต่ครูบาอาจารย์เราไม่มีนะ ครูบาอาจารย์เราท่านอยู่โดยสงบระงับ เห็นไหม นี่ความจริงมันเป็นแบบนี้

นี่พูดถึงว่าเขาบอกว่า “จิตรวมแล้วจะเห็นกาย พิจารณากาย ไม่เห็นภาพกาย เห็นเป็นศพ เห็นเป็นผี”

ที่นี้เห็นเป็นศพก็คือศพ ศพก็คือเห็นกาย กายนอก กาย ใน ถ้าเห็นผี ผีคือจิตวิญญูณ ไม่ใช่ ฉะนั้น สิ่งนี้เขาพยายามจะเทียบเคียงถึงฝันของเขาไป เพราะเขาฝันเห็นผี แล้วอย่างนี้จะ เป็นมรรคหรือเปล่า

ถ้าเป็นมรรคนะ มรรคผล มรรค ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิมันจะวัดกันที่ผลไง มันจะวัด กันที่เป้าหมาย วิธีการคือการกระทำนั่นคือมรรค แล้วผลที่แสดงออกคือเป้าหมาย คือ ที่สุด เราวัด กันตรงนี้

ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็น มักน้อยสันโดษ อยู่ในที่สงบสงัด ถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นธรรมจะเป็นแบบนี้

แต่ถ้าเป็นกิเลส มันอยากขี้ไม้ มันอยากอวด มันอยากโฆษณา มันอยากทำการตลาด มัน อยากให้คนเยอะๆ อันนั้น ไม่เกี่ยว แต่ถ้าเป็นมรรค วัดกันตรงนี้ไง เขาถามว่ามันเป็นมรรคหรือ เปล่า ถ้ามันเป็นมรรค มันเป็นผล วัดกันที่ผล ผลสัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิความเห็นถูกต้องดีงาม ผลของมันก็จะประโยชน์กับเราไง วัดกันตรงนี้ มรรคผล

“๒. กระผมขอยืนยันว่า จิตนี้เป็นรูปธรรม ไม่ใช่นามธรรม คำนที่เข่าเข้าใจกัน เพราะจิต สามารถจับต้องได้ เพราะจิตนี้มีลักษณะผ่องใส จิตนี้สว่าง”

เขาบอก จิตเขาสว่าง เราจะบอกว่าเวลากรรมฐาน เห็นใหม่ กายนอก กายใน กายในกาย เขาบอกว่าเป็นโหวหาร ใสนี้เป็น ศัพท์ของกรรมฐาน เป็นศัพท์ ใสนี้เหมือนกัน ถ้าจิต จิตที่เป็น นามธรรมใหม่ ใช่ เป็นนามธรรม แต่เขาบอกว่าจิตนี้เป็นรูปธรรม

ใสรูปธรรมนี้เราพูดเอง เราพูดบ่อยว่าจิตนี้เป็นรูปธรรม รูปธรรมเพราะว่าจิตจับต้องจิตได้ มันรู้เห็นตามความเป็นจริง มันก็เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก เป็นความรู้เฉพาะตน

แต่ที่ว่ากายนี้เป็นรูป จิตนี้เป็นนามอะไรนี่ สิ่งนี้ที่ว่าเป็นนาม มันเป็นนามธรรม นี่เป็น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า เราเคารพไป เราเคารพธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ปัญญากว้างขวาง เป็น พุทธวิสัย สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ ท่านจะแสดงความเป็นประโยชน์

ถ้าเราบอกว่าจิตนี้เป็นรูปธรรมบีบมันก็จะเอาจิตนี้มาขึ้นรูปเลย จะเอาเป็นรูปอะไรละ จิตเป็นรูปธรรม มันไปติดขัดกับทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ของเขา

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเรา จิตนี้ที่ว่าเป็นรูปธรรม เวลาหลวงตาท่านคุยกับหลวงปู่แหวนอย่างนี้ เวลาหลวงตาท่านคุยกับหลวงปู่คำดี เวลาหลวงตาท่านคุยกับหลวงปู่ฝั้น คุยกับหลวงปู่บัว รูปธรรม ไม่รูปธรรม นั้นนะชัดเจน นักวิทยาศาสตร์กับนักวิทยาศาสตร์คุยกันเข้าใจกัน นักวิทยาศาสตร์ที่ท่านพิสูจน์แล้วมันจะชัดเจน ฉะนั้น เวลาชัดเจนนั้น มันเป็นศัพท์เฉพาะของ ผู้มีความรู้จริง

ไฉนก็เหมือนกัน ไฉนที่เราพูด จิตเป็นรูปธรรมๆ เราก็พูดเยอะ แต่เวลาเขาถาม เขาให้เรายืนยันเลยว่า “กระผมยืนยันว่าจิตนี้เป็นรูปธรรม” เราก็บอกว่าเป็นนามธรรม เราไม่เป็นรูปธรรมกับอึ้ง ถ้าเป็นรูปธรรม เราก็ต้องไปพิสูจน์ ไปพิสูจน์กับเขาอีกนะ

เราไม่ไปพิสูจน์กับใคร เราจะพิสูจน์ความจริงกลางหัวใจของเรา จิตนี้เป็นรูปธรรมต่อเมื่อที่เขาเห็น เขารู้ เขาจับต้องได้ เป็นรูปธรรมเพราะว่ามีสติปัญญาเท่าทัน มันก็จับได้ ถ้าเวลาสติปัญญามันไม่เท่าทัน เราก็วางไว้ มันเป็นความรู้สึกเป็นนามธรรม

จิตนี้โดยที่เราจะคุย เวลาเราคุยกัน นักวิทยาศาสตร์ เห็นไหม นักวิทยาศาสตร์เขาคุยกับลูกศิษย์ของเขา เขาคุยกับประชาชน เขาก็คุยต้องให้ประชาชนเข้าใจได้ ไม่ใช่เราคุยกันนักวิทยาศาสตร์ ๕ คน เราคุยกันรู้กัน ๕ คน คนอีก ๗ พันกว่าล้านข้างแม่มัน ๕ คนก็ต้องคุยเข้าใจได้ อีก ๗ พันล้านก็ต้องคุยเข้าใจได้ ความเข้าใจได้คือปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้วางธรรมวินัย พระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบเหมือนกัน วางธรรมวินัย ไม่ได้ ฉะนั้น กรณีอย่างนี้มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า เราต้องเคารพต้องบูชา

แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราดูเราเห็นอะไร ความรู้ ความเห็นนั้นเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิจิโก เป็นองค์ความรู้ของคนคนนั้น คนคนนั้นประพฤติปฏิบัติแล้วมีองค์ความรู้อย่างไร พูดออกมา ความจริงอันนั้นนะ หลวงตาท่านไปคุยกับหลวงปู่แหวน ไปคุยกับหลวงปู่คำดี เห็นไหม

องค์ความรู้แต่ละองค์พูดออกมา แล้วตรงกันไหม เหมือนกันไหม ลงกันไหม ถ้าวางกัน เห็นไหม
ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคฺลมฺตุตฺตํ เอวัง